

F O A I E

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 46.

Luni 16. Noembrie,

1842.

ЛІТЕРАТУРЪ.

Domnѣл Іоан Рѣс, професор de istoria универсалѣ, хронологіе ші географіе, спъне дн прекъвѣптареа са кѣрат, кѣмкъ Дѣтпналѣ „Ікоана пѣтѣпталѣ“ адекъ картеа са de географіе, (лѣкратѣ пѣлт маї пе ларг декѣт тоате челелалте, треї пѣпѣ акѣм?), че аѣ маї ешїт дн лїмба ромѣнеаскъ, о скріе маї кѣ деосїбре пѣтаї пентрѣ Ромѣнїї Трансїлванї; пої їарѣш авем прїчїнѣ а пе дндой, дакъ ла картеа Дсале с'аѣ адѣнат сѣвскрївендї маї пѣтерошї шї дїп прїндїпателе ромѣнешї, шї ачеаста пентрѣ-къ азкторѣл вѣзѣнд, къ дїп патрїа са се адѣпѣ атѣдїа сѣвскрїторї, кам кѣдї пот акоперї келтѣїала тїпѣрїлѣлї, маї пѣлт пѣ кѣтѣ нїмїк, чї дшї словозї картеа сѣпт теаск. Дечї пої сокотїм, къ пѣ фачем лѣкрѣ фѣрѣ прец, дакъ, спре а фаче сѣс пѣмїта карте шї алтора маї кѣпоскътѣ, кѣм шї мотивеле азкторѣлѣ че л'аѣ дндемнат а лѣкра, вом словозї аїчї о парте дїп а Дсале

„Прекъвѣптаре.“

„Мѣлдї сокотеск а фї прекъвѣптареа чева пекѣвїпчос, прїп кареа азторѣл саѣ ар вої а атѣдї пре четїторї, ка сѣ пѣї кѣпоскъ скѣдерїле; саѣ а се лїнгѣшї, а ле

кѣшїга компѣчереа прїп змїлїте комплемїпте.

Ачестеа пот фї аша ла зпїї, ва доарѣ ла мѣлдї; скопѣл прекъвѣптарїї меле есте тотѣшї алѣл: еѣ пѣ воеск нїче зпа, нїче алта дїп ачелеа. Еѣ кѣпоск скѣдерїле кѣрѣдїї меле; дн сѣ шїс de алѣ парте а пѣї лїпсї шї дн сѣшїрї вѣне, прїп каре поате фї фолосїтоаре, шї апої скопѣл тїаѣ фост а фолосї. Еѣ воеск дн ачасть прекъвѣптаре а атїпде пѣтаї вѣмеле лѣкрѣрї, деспре каре пѣ тї с'аѣ дат рѣнд а ворѣ дн алт лок.

Кѣдетѣл тї аѣ фост а скріе о карте de географіе, маї кѣ самѣ пентрѣ Ромѣнїї дїп Трансїлванїа. Ам алес ачасть шїїндѣ пентрѣ лїтерареа теа кѣпрїндере пѣ къ доарѣ аш фї пресѣшдїт дн еа маї пѣдїне грезѣдї; чї спре а пїнї о лїпсѣ а лїтератѣрїї ромѣнешї дн ачасть Царѣ de мѣлт, шї de мѣлдї сѣшдїтѣ.

Дн фѣртоаса Трансїлванїе Ромѣнїї фак партеа маї маре а лѣквїторїлор; еї сѣпт аїча попорѣл чел маї векїв; еї ворѣск о лїмѣв дѣлче, фѣртос сѣзїтоаре, днтокмїтѣ спре маре кѣлтѣрѣ; еї дн ачасть лїмѣв пїлїнеск челе дѣтпнезѣешї дн весерїкъ шї авасѣ; ачааста есте чеа маї лѣдїтѣ дн маї сѣс пѣмїта царѣ, дн кареа

ворвеще Ромѡнѡл кѡ Ынгѡрѡл ши Сасѡл, Ынгѡрѡл кѡ Сасѡл, ва ши Сасѡ дѡ осѡбите дѡнѡтѡрѡ дѡнѡре сѡне.

Ромѡнѡи апѡсацѡ де недрептѡдѡле тѡм-пѡрѡлор трекуѡте, дѡнѡре греле фѡртѡнѡи ш'аѡ пѡстрат пѡпѡ акѡм рѡлѡцѡеа ши лѡмѡва, ка челе маѡ скѡмпе одоаре а оменѡмѡи. Стѡрѡле дѡнѡрецѡѡр аѡ дѡнѡченѡт а се скѡм-ва, ши Ромѡнѡи пѡмаѡ пот а рѡмѡнѡеа дѡ стареа пѡпѡ акѡм. Разѡмѡл нацѡионалѡ-тѡдѡи лор аѡ фост дѡ тѡмпѡл трекуѡт: релѡцѡеа, ши, треѡѡе сѡ тѡртѡрѡсѡм, пе-цѡиѡнда, дѡнѡреѡнатѡ кѡ зѡра алѡора кѡтрѡ еѡ, ши а лор кѡтрѡ алѡе попоаре. Чеа дѡнтѡи пѡ поате сѡ маѡ фѡе сѡнгѡрѡ, ши челе де пре зѡмѡ пѡ треѡѡе сѡ маѡ фѡе разѡм нацѡионалѡтѡдѡи.

Лѡмеа аѡ дѡнѡченѡт а дѡнѡрѡка алт вестѡнт, орѡзонѡл се ресѡѡпѡ де тоате пѡрѡдѡле, лѡмѡна кам пѡнѡнѡре порѡ пѡтрѡнде ши спре рѡѡсѡрѡтѡл Езѡропѡи, ши промѡте, кѡ зѡра ши лѡцѡиѡнда пѡ ва маѡ пѡтѡа фѡи пѡрете десѡпѡрѡдѡторѡѡ дѡнѡре попоаре. Дѡ-хѡл тѡмпѡлѡѡи, де кѡмѡва пѡ ва да дѡнапоѡ, пѡ ва маѡ лѡса пре Ромѡнѡи дѡ векеа пе-цѡиѡндѡ, ши треѡѡинѡнда кѡлтѡвѡрѡи лор аѡ а-жѡс ла ѡнѡма кѡвернѡсѡрѡи ши ла а тѡтѡро-ра, карѡи воеск фолосѡл патрѡеѡи ши ѡнѡмеле оменѡмѡи.

Се пѡше дѡсѡ о грѡѡтате дѡнѡрѡсѡтѡ-тоаре пѡнѡтрѡ поѡ; кѡ Ынгѡрѡи ар воѡ а се плѡнѡи кѡлтѡра Ромѡнѡлор пѡмаѡ прѡн лѡмѡва зѡнгѡреаскѡ: се фак дарѡ планѡрѡи пѡсте планѡрѡи де зѡнгѡрѡеа ачѡстѡра, десѡре кареа ворѡеск фѡѡле пѡѡлѡче фѡрѡ сѡѡѡлѡ, ка десѡре пѡ шѡѡ че лѡкрѡ фѡрѡцѡторѡѡ пѡнѡтрѡ патрѡе, воѡнд а се дѡнѡнѡде ачѡста пѡпѡ ши ла кѡрѡдѡле ѡсѡрѡчѡщѡи, ши зѡн комѡтат, акѡрѡѡѡа маѡ тодѡи лѡкѡѡиторѡи сѡнт Ромѡнѡи,

фѡкѡ пѡ де пѡлѡт отѡрѡѡре, ка дѡнѡ скоале-ле де пе сате сѡ се дѡнѡвѡе пѡмаѡи зѡнгѡ-рѡеѡе. Не рѡгѡм Домнѡлор! пѡ не амѡрѡ-ѡдѡи кѡ де ачѡстеа. Де воѡдѡи ѡнѡмеле по-стрѡ, фѡрѡцѡреа поастрѡ, де че пѡ не дѡнѡ-треѡадѡи ши пре поѡ? Саѡ де че пѡ черкадѡи ватѡр: аѡ воѡм ши поѡ? кѡ ѡнѡе пѡ се поате фѡче кѡ сѡмѡла, ши Домнѡеѡвоастрѡ-ѡадѡи тѡнѡеа, кѡнд ам зѡче, кѡ не фѡчѡдѡи ши не воѡдѡи рѡѡл. Апоѡ Домнѡеа воастрѡ-ѡеѡдѡи скоале катѡлѡче, скоале рефѡрѡмате-калѡѡеѡщѡи, лѡтерѡнѡщѡи ши зѡнѡтѡрѡеѡщѡи, ва ши пре евѡреѡи пѡѡи тѡрѡѡзѡрацѡи дѡ орѡндѡѡѡреа скоалѡлор сѡле. Лѡсацѡи дарѡ, ка ши поѡи зѡн мѡлѡн ши маѡ ѡнѡе де оаменѡи, сѡ ѡвѡм парте дѡнѡорѡндѡѡѡреа скоалѡлор поастрѡе; кѡ скоалѡле, маѡ кѡ самѡ челе де жѡс, спре а фѡи фолосѡтоаре, треѡѡе сѡ фѡе ле-гате кѡ ѡсѡрѡка, ши аша сѡнт ши а До-мнѡлор воастрѡе.

Лѡкрѡ ачѡста есте маѡ дѡнѡпортѡторѡѡѡ декуѡт сѡ пѡтем прѡѡѡи ла ел кѡ тѡнѡле дѡнѡ сѡн, ши сѡѡи ѡцѡепѡтѡм зѡрѡареа кѡ пе-пѡсаре. Ел аѡнѡѡе сѡарѡеа поастрѡ ѡѡ-тоаре, ѡѡѡнда сѡфлѡеаскѡ а зѡнѡи попор де зѡн мѡлѡн ши маѡ ѡнѡе. Сѡ черкѡм дарѡ: аѡ с'ар пѡтѡеа дѡнѡѡѡнда кѡлтѡра Ромѡнѡи-лор прѡн лѡмѡва зѡнгѡреаскѡ? Коѡѡѡнѡѡереа теа есте де тот дѡнѡ конѡтрѡ, ши зѡк, кѡ ачѡста пѡнѡѡмаѡи ар фѡи опѡнѡѡтоаре; чѡи тоѡма дѡнѡнедекуѡтоаре скопѡлѡѡи. Воѡеск тоѡѡѡи а дѡсѡѡнѡна, кѡ прѡн кѡлтѡра Ромѡнѡлор, дѡнѡдеѡег кѡлтѡра тѡлѡдѡмѡи, дѡ кареа ашѡи воѡи а се кѡпрѡнде ши клѡрѡл; ѡарѡ пѡ кѡлтѡ-тѡра зѡнор фѡеѡе, каре воеск ашѡи черка а-плекаре дѡ дерегѡторѡѡе четѡдѡѡнѡщѡи. Ынѡи ка ачѡстѡѡа плѡнеаскѡшѡи гѡтѡреа дѡ скоа-лѡле дѡналѡе а катѡлѡцѡлор саѡ а алѡора; кѡ пѡ пѡтем, пѡче воѡм а ѡвеа прѡтеѡдѡре,

ка съ фие ачеле ромънеші, ши пзмаі ам дорі, ка еі съ пз се дпстрейнезе де кьтре Ромъні, ши пе лънгъ лимві стръине, съ пз зите де чеа пърипдаскъ. Еѣ аши дпдръзни а адъче ачестора аминте, че аѣ зис Наполеон кьтре Бернадот, кънд доваидисе ачеста тропъл Швечіеі: „Кънд дши еа чінева невасть, пз се лагъдъ де маікъса, ши кз атжта маі пзцип е дъторіѣ, аі дпплжнта кздітъл дп пепт.“

Зік даръ, кз Ромъніі пз се пот кълтіва пріп лимва зпгъреаскъ; пентрз-кз пз се поате афла чева модрз, пріп каре съ дпведе еі ачеа лимвъ дптрз атжта, ка съ ле поате фі міжлок спре кълтърз. Нз о пот дпвзда пріп конверсареа кз Шпгзрі; кз дп Трансилваніа се афлз пзмаі ла 550,000 Шпгзрі ши Съкзі, дптре каріі ачесті де пре вртъ лъкъеск о парте де царъ маі де тот деспърціці де Ромъні, ши Шпгзріі дпн комітатзрі шіѣ маі тоді ромънеше; кз о парте маре а Ромънілор лъкъезе дп пътжнтъл крѣеск, дптре Оасі, внде пз аѣ ажънс лимва зпгъреаскъ, ши внде ніче о ар пзтеа фолосі; кз ши дп комітатзрі се афлз марі дпвтзрі, дп каре е лимва ачееа пзмаі зпора кзпоскътъ. Даръ пз с'ар пзтеа дпвзда ніче дп скоале; пентрз-кз скопъл скоалелор де сате тревзе съ фие кълтзра попорълві моралъ-реліціозасъ, ши лъдіреа алтор кзпошціде, каре ар фі де ліпсъ оаменілор ка лъкръторі де пътжнт, ши пз а форма дпн еі філолоці, шіѣторі де маі пзлте лимві; кз ши пріпціпеле дідактічії пофтеск а дптревзінда дп скоале ачееа лимвъ, пріп кареа с'ар ажънде скопъл лор маі пзешор, кареа ар фі пентрз Ромъніі чеа ромънешаскъ, кареа о шіѣ, ши пз чеа зпгъ-

реаскъ, пре кареа съ о дпведе де акзм. Апоі дпвздареа зпеі лимві стръине дпскоалъ е дппрезнатъ кз грезтъці. Ноі ле авем пре ачестеа кзпоскъте, каріі дпвздітм лимва лътінеаскъ дп 5—6 ані, фъръ де а о пзтеа ші віне, ши кз кжт ва фі маі греа чеа зпгъреаскъ, кареа аре о фіре шоарте счїтъ ши форме де тот осевїте де але лимвілор европеші? Парекъ вѣд кжт тжмп ш'ар петрече прзпчїі ромънеші кз ачасъ лимвъ, ши маі пре зрїтъ тот пз ар ші зпгъреце, ши апоі дпкъ съ дпведе алте кзпошціде дп ачеа лимвъ!

Нїче тревзе съ пердем дпнаїтеа окілор скопъл, ла каре ар пзззі Домпїле сале пріп асемепа тъззрі, каре есте ачеста: ка Ромъніі пе ржнд съ деспраче лимва пърипдаскъ, ши дп локві съ прїтеаскъ пре чеа зпгъреаскъ; саѣ кз алте кзвіате: съ пеаръ попоръл ромънешк дпн Трансилваніа. Шоартеа есте зп лъкръ маре пентрз фіече ом, ши кз атжта тревзе съ фие маі маре пентрз зп попор. Омзл шоаре, ворзїнд крешцінеце, кънд съ деспарте сѣметъл де трзп, ши попоръл, кънд дпшї зїтъ лимва, саѣ кънд се таіе пріп аскздітъл савіеі. Шоарте е ачаста, шоарте е ачееа; пзмаі кжт чеа дпнтжї се фаче пе дпчет, ши фъръ върсаре де сжпце; іаръ ачаста маі репеде, ши пріп върсаре де сжпце. Шї оаре фївар чеа прїчїпъ, пентрз кареа съ пеаръ попоръл ромънешк дпн Трансилваніа? Ведї зїче, кз віпеле пзвлїк пофтеце; кз сїпгзр атвпчї ва фі цара пзтернікъ, кънд съ ва лъкві пзмаі де зп попор. Шї оаре сжїт Ромъніі дпнедекъторі віпелзї пзвлїк? Аѣ пз шоартъ еі шоаръ чеа маі маре парте

а грезтъцилор пѣвлѣче? Аѣ нѣ аѣ фост еї пѣлѣ акѣм некѣрмат кредѣнчощѣ монархлѣлѣ, патрией шѣ чеї дѣн старе де аша, Домпѣлор сѣлѣ? Шѣ оаре нѣ вор фѣ шѣ дѣн вѣиторѣлѣ, тѣкар ар ворѣ лѣмѣва ромѣнеаскѣ? Че аѣ пѣкѣтѣлѣ еї атѣта де гроаснѣк, спре а лѣ се фаче о аша аспрѣ жѣдекатѣ? Кѣ ар фѣ цара кѣ чеѣа маї пѣтернѣкѣ, кѣнд ар ворѣ тодѣ лѣкѣиторѣлѣ о лѣмѣлѣ, поате фѣ; дѣпсѣ поате фѣ дѣкѣ маї слаѣлѣ, шѣ исторѣеа аратѣ маї тѣлте цѣрѣлѣ, лѣкѣите де зѣл попор дѣн ачест дѣцелес, шѣ тотѣшѣ слаѣе, прадѣлѣ протѣвнѣчѣлор дѣн лѣзѣнтрѣ шѣ дѣн афарѣ; шѣ іарѣ поате фѣ цара пѣтернѣкѣ шѣ де вор ворѣ лѣкѣиторѣлѣ еї маї тѣлте лѣмѣлѣ, кѣ атѣта маї кѣ самѣлѣ, кѣ тѣрѣеа цѣрѣлѣ атѣрѣлѣ шѣ дела алте тѣлте, нѣ сѣнѣр дела зѣлѣтатеа цопорѣлѣлѣ дѣн дѣцелескѣ етнѣграфѣк. Апої чѣне нѣ шѣе, кѣ констѣтѣдѣеа Трансѣлѣванѣеї разѣмѣлѣ не трѣї попоаре шѣ патрѣ релѣдѣлѣ? Де пої апої нѣче аѣвѣдѣ фѣрѣкѣ, кѣ вом лѣѣа чеѣа дѣндрептаре стрѣжкѣтоаре, нѣче кѣ не ѣа дѣндревѣлѣнѣа вреодатѣ чѣнеѣа дѣн контра Домпѣлор ѣоастре; кѣ ѣечѣнѣлѣ пострѣлѣ, кѣнтрѣ каре не ар траѣе наѣдѣоналѣтатеа, сѣлѣнт маї слаѣлѣ, декѣлѣт сѣ се поате сокотѣ чеѣа асѣтенеѣа дела еї; апої не колоскѣлѣ дела теа зѣлѣноапте нѣ шѣе каре дѣн іѣѣѣе чеѣа маї тѣлте: пої, сѣлѣ Домпѣлѣ ѣоастре? Фачедѣлѣ скоале зѣнѣгрѣдѣлѣ дѣн сателе зѣнѣгрѣдѣлѣ, дѣн ораше шѣ четѣдѣлѣ, шѣ ле тѣѣзѣрадѣлѣ маї марѣ дѣкѣлѣ ар трѣѣѣлѣ сѣ фѣе нѣѣмаї пѣнтрѣ тѣнерѣлѣ Домпѣлор ѣоастре; кѣ тѣлѣдѣлѣ дѣнтрѣ Ромѣнѣлѣ аѣ трѣѣѣлѣнѣдѣлѣ де лѣмѣѣа зѣнѣгрѣаскѣ, шѣ ачестеа ле вор черка дѣлѣ ѣедѣлѣ прѣмѣлѣ, прѣкѣлѣт ле аѣ черкат шѣ пѣлѣлѣ акѣлѣ; дѣпсѣ дѣн сателе ромѣнѣлѣ шѣ дѣн ораше сѣлѣ четѣдѣлѣ, зѣнде вом аѣеа лѣпсѣлѣ, лѣсѣадѣне сѣ

дѣнѣѣлѣлѣ ромѣнѣлѣ, де не ѣоїдѣлѣ ѣѣнеѣе, шѣ дѣнѣлѣнтареа фѣерѣчѣрѣлѣ патрией. Еѣ дѣн партемѣ сокотеск а фѣ маї сѣлѣнт ѣмѣлѣлѣ сѣѣлетѣлѣ, шѣ зѣлѣлѣ попор лѣмѣѣа, шѣ дѣн ачеа фортѣлѣ а фѣ зѣл попор дѣлѣторѣлѣ ашѣ апѣтра лѣмѣѣа, дѣн кареа е дѣлѣторѣлѣ зѣл ѣмѣлѣ ашѣ апѣтра ѣѣада.

Ачестеа сѣлѣнт зѣсе дѣн контра зѣнор ексѣлѣтадѣлѣ поѣлѣиторѣлѣ де зѣнѣгрѣеа Ромѣнѣлор; іарѣ нѣ дѣн контра алтор кѣлѣпѣѣтадѣлѣ, карѣлѣ шѣаѣ дѣнѣлѣт тѣлѣнѣлѣ кѣрате де ачелеа пѣаѣнѣрѣ сѣлѣлѣнѣче, шѣ ар ѣої прѣн ачаста нѣѣмаї фолоскѣлѣ пострѣлѣ.

Ромѣнѣлѣ нѣ маї пот фѣ дѣн стареа де пѣлѣлѣ акѣлѣ; лор ле есте де лѣпсѣлѣ кѣлѣтѣра, шѣ ачаста дѣн лѣмѣѣа ромѣнѣаскѣ. Дѣпсѣ кѣлѣтѣра лѣгераре нѣ поате фѣ фѣрѣлѣ лѣтератѣрѣлѣ; е дарѣ де лѣпсѣлѣ сѣ се дѣнѣлѣнѣѣѣе дѣнтрѣ пої лѣтератѣрѣлѣ ромѣнѣаскѣ. Ла ачестеа тѣ се поате зѣче; кѣ пої нѣ сѣлѣнтѣм дѣн старе де а пѣтѣеа дѣнѣлѣнѣнѣа шѣ дѣнеа лѣтератѣрѣлѣ тѣкар ка чеа зѣнѣгрѣаскѣ, шѣ ар фѣ маї ѣѣне а о дѣнѣѣрѣѣѣошѣа прѣ ачѣеа. Е ѣѣне Домпѣлѣ! Дарѣ пѣтѣм дѣнѣлѣнѣнѣа чеѣа лѣтератѣрѣлѣ маї мѣкѣ, шѣ ачаста не ѣа фѣ маї фолосѣтоаре, ка алта стрѣлѣлѣ; шѣ оаре орѣшенѣлѣ дѣн Аїѣд, фѣлѣндкѣлѣ нѣ сѣлѣнт дѣн старе а фаче зѣл ѣал стрѣлѣѣлѣт ка четѣлѣдѣнѣлѣ дѣн Кѣлѣж, пѣнтрѣ ачѣеа сѣ нѣ факѣлѣ? Ної аѣѣм зѣл ѣлер нѣѣмаї дѣн Трансѣлѣѣѣанѣа маї таре де 2000 фѣеде, тѣлѣдѣлѣ ѣѣѣлѣлѣ, четѣлѣдѣнѣлѣ, ѣѣрѣѣѣацѣлѣ Ромѣнѣлѣ дѣн іѣнѣмѣлѣ дѣн дѣреѣлѣторѣлѣ дѣналте остѣшѣнѣлѣ шѣ кѣлѣтѣрѣлѣлѣ, ѣаѣенѣлѣ словѣлѣлѣ дѣнтрѣ Сасѣлѣ, шѣ доарѣлѣ вом аѣеа шѣ дѣскѣлѣлѣ. Апої дѣн ѣечѣлѣнѣтатѣне доаѣлѣ цѣрѣлѣ ромѣнѣлѣлѣ, дѣн акѣлѣрѣлѣ лѣтератѣрѣлѣ нѣѣдежѣлѣлѣтѣм, кѣ не вом пѣтѣеа дѣн ѣѣиторѣлѣ дѣнпѣрѣтѣлѣлѣ маї не дѣнпѣдекадѣлѣ ка пѣлѣлѣ акѣлѣ.

Спре а спори кѣт де пѣдін дн ачасть літературь аѣ фост ші скопѣл мічїи теле остепеле. Лѣкрѣ е кѣ адевѣрат не днсъ-мпѣторїѣ; днсъ чїне пѣ шїе, кѣ ла рѣдіка-реа знеї бесеречї спореце шї о неатрѣ. Атѣта ам фѣкѣт еѣ, алції вор фаче алтеле маї тѣлте, шї аша сѣ ва днфїнда днче-пѣтѣл, сѣ ва пѣпе фѣндѣмѣнтѣл, не каре апої сѣ ва зїдї маї днколо дн вїторїѣ.

Скопѣл прїмарїѣ мїаѣ фост а лѣдї дн-тре Ромѣнї ачасть шїїндѣ, кареа е стрѣнс легатѣ кѣ кѣлтѣра омѣлї; каре е дн о фортѣ фолосїтоаре шї десфѣтѣтоаре пѣ-трѣ тоате пласеле; фѣрѣ кареа пѣ сѣ поате днделеце нїче о фоае дн вр'о Газетѣ, нїчї о фадѣ дн історїе. Еа се кѣпрїнде кѣ де-скріереа пѣтѣнтѣлѣ шї а неатѣлї оме-песк. Шї чїне, дн каре саѣ десволтат пѣ-терїе сѣфлетѣшї, пѣ ва дорї а кѣпоаце маї де апроапе пѣтѣнтѣл, не каре лѣкѣеце, дн каре капѣтѣ пѣтрѣдѣл, шї прїн каре се леагѣ кѣ лѣтеа, кѣ пѣтѣрїїнїта сѣферѣ че-реаскѣ? Чїне пѣ ва кѣѣта кѣ плѣчере ла тѣрѣдѣл ачест глов, ла театрѣл фантелор шї днѣтѣмплѣрїлор оменїмї? не каре аїча се рѣдікѣ тѣнцї кѣтплїдї, че дналдѣ кѣ-тре черїѣ сѣтеделе сале вѣрфѣрї, ка нїце помпоаце алтаре дн вїсерїка фїрї; коло се траг вѣлї аѣнде, адѣпате де рѣѣрї лїмпезї, несте каре аѣ рѣспѣндїт фїреа ка зп тѣп-дрѣ ковор днфлорїтеле сале фрѣтседе; аїча е днвѣскѣт дн верзї пѣдѣрї ка дн нї-це помпоаце вестїнте; коло се копере кѣ шѣсѣрї ларцї, кѣ кѣшпѣрї лѣкрате; аїча днпекат дн апѣ; коло дн таре де арїпѣ в-скатѣ; аїча пресѣрат кѣ четѣдї помпоаце, ка кѣ нїце монзїмїте а пѣтерїї омѣнецї; коло лѣсат дн сѣлѣвѣтѣчїе, спре а фї лѣ-кѣпїцѣ ферелор, ка зп семї а скѣпѣтѣрїї

знеї пѣрцї а оменїмї, а пѣтѣрїї еї дн стареа сѣлѣвѣтѣчїеї.

Не чїне пѣ ва їтереса маї днколо а кѣпоаце неатѣл оменеск, лѣдїт несте тот пѣтѣнтѣл, днпѣрцїт дн попоаре осевїте дн форма, тѣрїмеа шї колоареа тѣрѣлѣ, дн пѣравѣрї, кѣпрїндерї лїмѣв шї релїцїе? Коло попоаре днтрецї зак дн сѣлѣвѣтѣчїе; лѣкѣеск дн пѣщерї днтѣнекате, дн борте де арборї, дн колївї де фрѣнзе, сѣпт кор-тѣрї мїшкѣтоаре; се кѣпрїнд кѣ вѣпатѣл, пѣсквїтѣл, рѣпїтѣл, пѣскѣтѣл тѣрмелор; тѣпкѣ карне вѣрѣдѣ, сѣтїнцѣ, рѣлѣчїнї; пѣтѣнт, ва шї карне де ом; зѣмѣл голї, тѣрѣл шїл зпг дн осевїте модѣрї, се дн-вракѣ дн пѣї; аїча лѣкѣеск дн паладе де тарторе шї четѣдї помпоаце, афл тѣп-гѣере дн сѣпцїеа релїцїеї, десфѣтаре дн адевѣрѣл шїїндѣлор шї дѣлчадѣ дн фрѣт-седа ардїлор; пофѣта гѣстѣлї шї о стѣп-пѣрѣ прїн продзпте, адѣпате дн пѣтѣнтѣ-тѣрї депѣртате, гѣтїте прїн фелїѣ де фелїѣ де тѣестрїї; се днвракѣ дн тѣтасѣ шї порфїрѣ, шї се днфрѣтседазѣ кѣ скѣтпѣ-тѣрї стрѣлѣчїтоаре. Шї тотѣшї прѣкѣт а-честїа, аша ачеїа сѣпт фрацїї пострї, прѣ-сѣдї кѣт крѣдем дн ачеа пѣреке де пѣ-рїндї, шї зїдїдї де ачел зїдїторїѣ спре зп скоп кѣ пої.

(Челедалте везїле дн карте днсъш.)

КРЕДИЦА.

Есте лїманѣл, дн кареле маї пре зрѣтѣ шї ачела ажѣпце, каре дн ал еї стѣпѣнїре нїчї одатѣ аѣ вїеѣвїт, шї пре каре релеле лѣї фанте шї пѣкѣте, прїн мїжлокѣл валѣ-рїлор вїеѣдї 'а аѣ фост ферекат, претотѣп-

дене дн атециторе възкрїи, дн вїстїерїи шї фалче тѣмжерї кофендат; шї днєшнї ачела кареле о скѣргѣ павсѣ дн атецаль репоѣсастъ, акѣрѣїа е некѣратъ кондїїица, акѣрѣїа днєсѣ дештептареа одатъ къ атѣта маї дн-фїорѣторѣ есте.

Ферїчїдї! пре карїи нѣ лѣпцезелї, дес-вѣтернїчїреа трѣпѣлї, саѣ токмаї траце-реа де тѣрте маї пре вртѣ дї стрѣмторѣзе а се траце пре цевнїкї кѣтрѣ крѣче; чї дн чеї маї вїонї анї аї вїедїї, кѣнд тї перецеле, сѣпѣтатеа, шї сїмдїреа днтрѣпїтїї шї а стѣрїї възне, ка де днпїнте сїмдї-реа десѣтатеї неморїрї днплѣндѣї, дн възнѣ вое, дн драгостеа кѣтрѣ чеа преа днпалѣ възпѣтате, сѣфлетѣл стѣ кѣтрѣ чеа маї маре деплїнїре днѣлцѣнд, нѣв-таї къ кѣвїнте дешерте, чї прїн днєшн фанте, адевѣратѣл днцелес ал кредїндїї сале днплїнеек. — Ферїчїдї! дакъ нѣ а-терїндареа апрошїерїї вер знеї прїкѣрїтѣдї дї стрѣмтореште ла рѣгѣчїзнеа лѣї Дѣѣ; чї ачеа преа повїлѣ шї преа фрѣмоасѣ мї-щкаре шї ачеа не есплїкавїл дн лѣзн-трѣ грїжѣ, пре нареа тот кѣратѣл сѣфлет дн сїне о сїмдеште; партеа са чеа немѣ-рїторѣ де тѣте челеа де жос шї зрѣте сїмдїрї а шї о кѣрѣдї. — Шї де ашї шї тѣчеа деспре тѣте алте мївнї а патѣрїї; оаре зїїка лїнїште шї армонїе а стелелор нѣ днпле къ дѣлчеадѣ сѣфлетѣл пострѣ де о преа фрѣмоасѣ сперїнцѣ ла знеї вї-тѣре маї възне вїедїї, шї а днѣлцѣрїї нѣ-стре? — Шї мїрѣндѣне пої де перфекта орѣндѣїл а знїверсѣлї, оаре нѣ се о-штеште контра днцеленерїї нѣостре честїї де аїче, кѣдетареа, къ: Вїртѣтеа чеа аскѣнсѣ, спре дешѣрѣреа шї днвекѣ аскѣнсѣ ва ре-мѣнеа, шї пентрѣ тѣте тїмнѣрїле ар фї

пердїстѣ? — Фанте ероїзлїї каре пентрѣ а скѣпа вїада а шѣлѣора, се сѣїндеште дн-сѣшї пре сїне, кареле магазїнѣл пѣлѣберї апрїнде сѣв сїне шї къ ел сѣборѣ дн аер, шї аша пентрѣ патрїа са тѣре, — е дн вечї не штеарсѣ! — Остелелеле ачелеа, къ-рора кредїнчосѣл фїѣ ал патрїеї сѣїндеште репавсѣл пондїлор сале, шї пентрѣ дн-пїнїтареа възпѣлї комѣн, нїчї авереа, нїчї тїмнѣл нїчї сѣпѣтатеа шї крѣдѣ, — кѣнд дѣрѣ конпатрїодїї лѣї дн арѣнкѣ къ лѣт, — саѣ ачелеа тѣкѣте вїртѣдї, пентрѣ вѣ-нѣл дешпрѣпелї фѣкѣте; кѣнд ел челїї деспоїат де ажѣторїѣ, ажѣторїѣ, — адѣнк амѣрѣжѣлї, зшѣреалѣ, — дешператѣлї, днпѣтерїре сѣфлетеаскъ тїнде; — де възнѣ самѣ тѣте ачестеа фанте аѣ тѣртѣрїа са, шї одатъ дн чеа маї лѣче, маї кѣратѣ шї маї лїмпедѣ разѣ вор стрѣлѣчї. — Пѣте къ кредем пої, — къ тѣте тѣ-рїтеле днвїндерї, пре каре адеце орї дн-тре патрѣ нѣрѣдї вїртѣтеа престе челеа маї магїче тѣмеле ле серѣеазѣ, — къ тѣнїреа чеа тѣкѣтѣ, кареа пре тѣлте кѣ-рате сѣфлете маї пїнїте тїмн ле сѣрпѣ дн тѣртѣнт, карїи дн браделе знеї зрѣте содїї, челеа маї не спѣсе кїнѣрї а вїедїї ресїгѣнд, шї къ кредїнцѣ рѣвдѣнд, — кѣнд інїтаї пентрѣ алѣл вате, — кѣде-тѣм пої къ тѣте ачестеа спре вечїе фѣрѣ зртѣ шї фѣрѣ рѣмѣнерадїе дн вїтаре вор фї астрѣкатѣ? Кѣдї ерої аѣ шїкат дн сѣн-дератѣл кѣмн ал остїрїї, фѣрѣ тѣртѣрїї вїї, — кѣте мїї де ерої астрѣкъ мѣтѣл ачеста пѣмѣнт, шї тачѣ деспре черештїле мїшкѣрї, каре пре чел вїртос, кѣнд шї кѣнд пре кѣте ѣре, кѣте клїне ла дѣмне-зеаскъ нѣтере л рѣдїкѣ, — кѣм адецеорї не адецентат дн прїнде зїоа пре желосѣл шї

окъпателъ патриотъ да греелъ съхъ лъкръ, — какте ардері (жертве) фъръ де мъртъріи дагито немъсрателъ окіан ал вѣтъріи; — какці тръгъторі пре мърте, да челеа маі де пре вртъ греле оштірі а морціи, віне къвжнтъ пре кредінчосел амік, кареле шервінд пре ачел неферічітѣ, аѣ вігіат попці дитреці, ші да кліпеле ші челеа маі де пре вртъ паче ші лініште аѣ върсат да свѣлетелъ лѣи, — шъкар аморцітелъ граіѣ а спре вечіе трекъторіѣлѣи ресъпъ не аззіт; — ші към алтъ къратъ інімъ да лініштеа межлѣи попці арѣкватъ пре ценънкі кътръ а тотъ дндзрата дзмнезеіре съ рогъ: ка сарчіна пкътоасеі аморезърі, пре еа пенътічоса съ пѣ о свъпъпъ, ші ініма съ пѣ і о преіпѣскъ. Тотъші дін челе че аконере вълелъ попціи, разеле сѣрелѣи пѣ тотъ дѣтна дндатъ адък ла лѣміпъ.

Дпсъ аша віртѣці, аша фапте пзмаі дела окіи пострі се ретраг, — лъкашел лор е маі мъріт, декът ші да челеа маі сѣпте ревърсърі а інімі постре съм пѣтем жѣдіка. Патріа лор е да вечі не ажисъ де фъртмъторѣа батжокъръ ші пістмъ, ші еле вор віедѣи ші къста ші атѣпчі, кънд де деара патріи постре ші де планетеле постре нічі вртъ ва маі фі. Натъра ар фі о днфрікошатъ дншелъчѣне (міпчъпъ), лѣмеа о рѣшіпатъ містіфікаціе, іѣвіреа патріи, пѣмештіле лакрімі, драгостеа ші амічічіа ар фі тотѣ днфрікошате комедіи, де ар фі ачаста днтр'алт кіп! — Дпсъ пѣтем поі съ не ші дндоім? — Кът е де мърітъ о дімінеацъ де варъ! че перфектѣи о персѣпъ феімеіаскъ кънд е да флѣреа са! — ші да пълверѣ, кареле е де аша скъртъ старе, къ че перфекціе ші скопъсѣ десътъ фѣптеръ! — Кът де mare! кът де немърцінітъ, ші къ

кът маі де мѣраре тревѣе съ фіе даръ армоціа лѣміи свѣлетешті? — Дакъ перпѣра впеі фрѣмѣсѣ дімінеці, дакъ фаца впеі пліне де сімплічітате фетіде аша де къратъ ші адевѣратъ е, — към пѣтем поі ла армоціа, ла корреспонденціа лѣміи свѣлетешті де дншелъчѣне, де містіфікаціе ші къцета.

Сѣпденіа къвжнтѣлѣи е жѣделе, кареле днтре доміторі ші днтре попор хотъреце ші де съ ва немічі ел; атѣпчі дндешертѣ ворѣеште ледеа, орі дрѣптелъ; де тотѣ орѣндѣелеле соціетѣдеі ші де тотъ ферічіреа е паче. — Сѣпденіа къвжнтѣлѣи е да доміторі ачѣеа, че е да дзмнезеі депліна перфекціе, вечнікелъ чел маі дналтѣ адевѣрѣ; ші прекъм реліціа ші кредінца ші пре чел маі селбатік ом, къ чел а тотъ пѣтернік да пѣне да легътеръ, аша леагъ кредінца ші свъпъперѣа пре четѣціан де адевѣрателъ съ доміторіѣ. — Ферічіреа късъторіцілор, оре пѣ съ разімъ пре днкредіндарае да къвжнт, къ че прецѣ аре кредінца карѣа тревѣе пѣзітъ? ші оре пѣ адевѣрелъ леагъ пре амік де амікѣ; ші орі кът де дналтъ орі апъсѣ съ фіе старѣа лор, пре фіи патріи вѣл де алтелъ? — Къ кът маі вѣртос тревѣе съ леде сѣпденіа къвжнтѣлѣи, кредінца, пре фіи впеі паціи вѣл кътръ алтелъ, карѣа де вітрецімеа сорціи сале се афлъ днпръштіатъ съм маі мѣлте кліме, деосівіді; ші каріи къ стрѣпса сѣпденіе а къвжнтѣлѣи інімъ кътръ інімъ легѣндѣсе, пріп сѣпте дорірі де реіпвіере вѣл алтѣа да інімъ о сімпатіѣсѣ днвіонаре да сімпдіндѣо пріп ценіѣл ежнцелѣи съѣ, съ се днсѣледаскъ, — де а пѣтеа стрѣватѣ прѣсте атѣта дістанціе де кале, кът аѣ рѣмас дела орігіпала са квалітате, пріп маі атѣтеа прікѣрѣсе стѣпчі днпеді-

